

2018 októberi mérnök évfordulók, emlénapok + programok

1. – Építészet világnapi rendezvények

Pierre Vago (Vágó Péter) szervezésével 1948-ban Lausanne-ban alakult Építészek Nemzetközi Szövetsége (Union Internationale des Architectes – UIA) döntése alapján október első hétfőjén tartják világszerte az építészeti világnapot. UIA célja, hogy a különböző nemzetek építészei között fenntartsa és ápolja a szakmai kapcsolatot, az építészetet és a városépítést érintő kérdésekben. Biztosítsa az együttműködést a jelentős nemzetközi szervezetekkel (UNESCO, ENSZ stb.). A kitűzött cél elérése érdekében nemzetközi kongresszusokat, szemináriumokat, kollokviumokat rendez. UIA magyar tagozata az 1902-ben alakult Magyar Építőművészek Szövetsége. Hazánkban 1988 óta kerül sor építészeti világnapi megemlékezésre azzal a céllal, hogy felhívják a figyelmet az ember környezetét meghatározó módon alakító építészetre. Információ: <http://lechnekozpont.hu/cikk/epiteszet-egy-jobb-vilagert>

1. – 120 éves a Vaskapu-csatorna

1896. szeptember 27-én avatták fel ünnepélyesen a Vaskapu-csatornát. A teljes munka, amely 1890-ben kezdődött azonban két év múlva készült el. Az Al-Duna valamennyi csatornáját 1898-ban e napon adták át a forgalomnak, ezáltal a hajózási idény tíz hónapra nőtt. Az Al-Dunának a Moldova és Turnu-Severin közti 114 kilométeres szakaszának szabályozása a Vaskapu-csatorna megépítésével együtt 27 millió koronába került. Bár az előre becsült költségek a háromszorosukra híztak, a ráfordítás így is gyorsan megtérült, s az Al-Duna szabályozása a magyar vízépítészet kiemelkedő alkotása lett.

1. – 110 éves a Ford T-modell

1908-ban e napon gördült le az első T-modell a Ford „gyártószalag”-ról, amely alapjaiban megváltoztatta a járműgyártást, a tömegtermelést. A népszerű Bádóg Böske (Tin Lizzie) és a Makón született Galamb József (1881-1955) gépészmérnök, feltaláló, konstruktőr, a Ford Motor Company tervezője – aki tanulmányait Budapesten végezte, a mai Bánki Donát Műszaki Főiskola jogelődjénél – neve összeforrt.

2. - 110 éve született Béll Béla meteorológus

Urajon született Béll Béla (1908-1988) meteorológus, akadémikus, címzetes egyetemi tanár. Fő kutatási területe az aeroklimatológia volt, könyveinek, tudományos és népszerűsítő cikkeinek száma meghaladta a kétszázat. Megszervezte a magas-légköri szélmérő hálózatot, 1948-ban megindította a rendszeres rádiószonda-méréseket. A termikus széllel, a légkör függőleges labilitásával, a zivatarok kialakulásával és a hőmérsékleti advekciónal kapcsolatos kutatási eredményei nemzetközi figyelmet keltettek.

3. – Vízre száll a Beton Fesztivál

A beton.hu, a Magyar Cement-, Beton- és Mészipari Szövetség valamint a Magyar Beton-elemgyártó Szövetség és tagvállalataiknak támogatásával Budapesten (Európa rendezvény-hajó) ismét Beton Fesztivált rendez, melynek célja, hogy nemcsak elméletben, de workshopokon keresztül a gyakorlatban való hasznosítást bemutatva ismertesse meg a beton alapanyagot a szakmabeliekkel és mindazokkal, akik érdeklődnek az építészet vagy a betondizájn iránt. <http://beton.hu/betonfesztival> <http://beton.hu>

3-4. – Állásbörze, országos képzési és karriernapok

A Papp László Budapest Sportaréna ad otthont a HVG állásbörzének, ahol várnak minden mérnöki, gazdasági, informatikai, természet- és bölcsészettudományi területen végzős vagy néhány éve végzett, kihívásokat kereső szakembert, és a cégek, intézmények képviselőit. Információ: www.hvgallasborze.hu

4-5. – Georgikon napok

„Arccal vagy háttal a jövőnek? ~ 60 éves a Georgikon Napok Konferencia ~” mottóval Keszthelyen rendezi a Pannon Egyetem Georgikon Kara a LX. GEORGIKON NAPOK nemzetközi tudományos konferenciát. 1958-ban indította útjára a rendezvényt az akkori Keszthelyi Mezőgazdasági Akadémián két kiváló agrártudós, Belák Sándor és Láng Géza akadémikusok. Azóta rendszeresen megtartották a tudományos fórumukat. Információ: <http://napok.georgikon.hu/>

8. – Energiapolitikai eszmecsere

Az Energiapolitika 2000 Társulat a hazai energiapolitika aktuális kérdéseinek megvitatására havi rendszerességgel Budapesten tartja az Energiapolitikai hétfő esték c. sorozatát. Az előadó: Kimpián Aladár. A témakör: Kanada és Alaszka villamosenergia-rendszerei. Információ: www.enpo12000.hu

9. - Postai világnap

1874-ben e napon alapították az Egyetemes Postaegyesületet, amely a nemzetközi postaszolgálat összehangolása, fejlesztése érdekében jött létre. Az alapítók között volt hazánk is. 1948-tól az ENSZ szakosított intézménye, jelenleg több mint 160 tagja van. E napon, a posta világnapján ünneplik a postások a szervezetük megalakulását.

10-11. – Műegyetemi állásbörze

A BME Központi (K) épületében rendezik az őszi Műegyetemi állásbörzét, ahol több mint száz cég, hatezer diák és kétezer állásajánlat egy helyre koncentrálódik. Információ: www.allasborze.bme.hu

10-12. – Őszi radiokémiai napok

A Magyar Tudományos Akadémia Radiokémiai Tudományos Bizottságának és munkabizottságainak, valamint a Magyar Kémikusok Egyesülete Radioanalitikai Szakcsoportjának együttműködésével Balatonszárszón rendezik az idei őszi radiokémiai napokat. E hagyományos konferencia célja a hazai magkémia és radiokémia valamennyi területén elért legújabb kutatási eredmény áttekintése, valamint szakmai fórum teremtése a hallgatók, doktoránsok és fiatal kutatók részére munkájuk bemutatására. Információ: www.radiokemia.mke.org.hu

11-12. – Világítástechnikai konferencia

A Magyar Tudományok Akadémia Veszprémi Területi Bizottsága Műszaki Szakbizottságának Alkalmazott Fény- és Színtani Munkabizottsága új szervező partnerekkel, a Világítástechnikai Társaság és a Magyar Világítástechnikai Alapítvánnyal karöltve szervezi idén a XVI. Lux et Color Vesprimiensis konferenciát, Prof Schanda János tiszteletére Veszprémben. A rendezvény során aktuális és érdekes előadásokra számíthatunk a fény- és színtan és a világítástechnika témaköréből. A konferencián a tudományos eredmények mellett a legfrissebb alkalmazástechnikai eredmények előadására is nyílik lehetőség. Bővebb információ: <https://vilagitas.org> és <https://2018.lecv.hu/>

11-13. – Öntészeti kiállítás és konferencia

Herceghalomban az Abacus Hotel ad otthont a 25. Nemzetközi Magyar Öntőnapok kiállításnak és konferenciának. Információ: www.foundry.hu

11-14. – Energetikai és elektrotechnikai konferencia

A kolozsvári székhelyű Erdélyi Magyar Műszaki Tudományos Társaság (EMT) Tusnádfürdőn rendezi az immáron XIX. Energetika - Elektrotechnika (ENELKO) Konferenciát, melynek fő célkitűzése a jelzett két szakterületen dolgozó szakemberek közötti kapcsolatteremtés, a résztvevők kölcsönös tájékoztatása az energetika és az elektrotechnika helyzetéről és a tendenciákról. Információ: <https://emt.ro>

12. – 110 éve született Földes István csillagász

Budapesten született Földes István (1908-1977) csillagász, a matematikai tudományok kandidátusa. 1949-től 1974-ig, nyugdíjazásáig az ELTE-n a csillagászati tanszék tanszékvezető docense volt. Itt elsősorban égi mechanikát adott elő és e tárgy egyetemi jegyzeteinek összeállításában is részt vett. A rádióban népszerű csillagászati előadásokat tartott.

12. – 125 éve született Weichinger Károly építész

Győrben született Weichinger Károly (1893-1982) Kossuth-díjas építész, egyetemi tanár. Építészeti alaktant, épület-szerkezetant, rajzot, és az általa bevezetett új tárgyat, építészeti akvarellfestést tanított. Egyetemi tanársága mellett jelentős, maradandó építészeti, szakértői és tudományos tevékenysége is volt.

12. – 110 éve született Alföldi György mérnök

1908-ban e napon Perecsényben született Alföldi György mérnök, folyammérnök. 1949-től a hazai vízellátás-csatornázás szakterület egyik országos irányítója, konstruktorként a gépkocsira szerelhető víztisztító berendezés (Hydropur) megalkotója, számos tankönyv és tanfolyami jegyzet szerzője.

12-13. – IT biztonsági fesztivál

Az idei budapesti HACTIVITY immáron a 15. a sorban. A konferencia az információbiztonsági szakma hivatalos és alternatív képviselőit hozza össze a terület iránt érdeklődőkkel, kötetlen, egyúttal ismeretterjesztő és gyakran mélyen technikai formában. Információ: <http://www.hackitivity.com>

13. – 125 éves a budapesti áramszolgáltatás

A villamos áram félelmetes gyorsaságú világhódító útja az 1881-es párizsi világkiállítás után indult, ahol bemutatkozott az izzólámpa lenyűgöző találmánya. Európában az első közcélú áramfejlesztő telep Milánóban létesült, ahol 1883-ban indult meg a termelés. A történelmi Magyarország területén is volt város, amely gyorsan reagált: 1884-ben Temesváron már villanylámpák szolgáltatták a közvilágítást, ezzel az erdélyi város megelőzte a légszeszről 1885-ben átálló Londont és az 1888-ban váltó Párizst is. Budapesten azonban nem ment ilyen egyszerűen a dolog. A város vezetése 1892-ben kiírta a pályázatot az elektromos világítás bevezetésére, azzal a kikötéssel, hogy az áramfejlesztő telep a városhatáron kívül létesüljön. Mindkét, később koncessziót nyerő cég már azelőtt megkezdte saját telepének építését, mielőtt hivatalosan döntés született volna. A Magyar Villamossági Rt. és a Budapesti Általános Villamossági Rt. egymástól néhány utcányira húzta fel épületeit. Mire a miniszteri jóváhagyás megérkezett, már mindkét

széntüzelésű erőműben a gépek beállításánál tartott a munka, így az engedély szeptemberi megérkezése után az első fogyasztók már 1893. október 13-án hivatalosan villanyszámlájukat a Magyar Villamossági Rt. jóvoltából. Később mindkét vállalat a növekvő igényeknek megfelelően igyekezett növelni mind kapacitásait, mind üzembiztonságát, azonban a főváros vezetése mégis úgy döntött, hogy a zavartalan ellátás biztosítása érdekében inkább saját kézbe veszi a szolgáltatás működtetését. Az MV hálózatát és telepeit 1914-ben, a konkurens BÁV rendszerét 1918-ban váltotta meg a város, és a dolgozókkal együtt egy új cég, a Budapest Székesfőváros Elektromos Műveinek (ELMŰ) égisze alatt egyesítette őket.

14. – Szabványosítási világnap

Annak emlékére, hogy a genfi székhelyű Nemzetközi Szabványügyi Szervezet (ISO) 1946. október 14-én alakult. Az ISO és a világnap célja, az országok műszaki elszigeteltségének megszüntetése, a közös szabványok elkészítése és azok alkalmazásának népszerűsítése. Információ: www.iso.org

17. – Közlekedési konferencia

A Közlekedéstudományi Egyesület (KTE) Városi Közlekedési Tagozata Balatonfenyvesen rendezi az 50 éves BKV, XVIII. Városi közlekedés aktuális kérdései c. konferenciát. Információ: www.ktenet.hu

17-19. – Szigetelés-diagnosztikai konferencia

A Diagnostics Kft. az immáron 18. nagyfeszültségű szigetelés-diagnosztikai konferenciát Bükön, a Puchner Kastélyban rendezi. Információ: www.insulationdiagnostics.com

17-19. – Járműipari kiállítás

A HUNGEXPO pesti vásárközpontjában rendezik a 6. AUTOMOTIVE HUNGARY – járműipari beszállítói szakkonferenciát, ahol az autógyártás teljes spektruma jelen van, lehetőséget teremtve a meglévő kapcsolatok ápolására és új üzleti kapcsolatok építésére. A résztvevők több napon át látogathatják a rendezvényeket, amelyek alkalmat teremtenek arra, hogy megismerjék az autóiparhoz kapcsolódó ágazatok és szolgáltatások újdonságait, fejlesztéseit. Információ: <http://automotiveexpo.hu/>

20. – 140 éve született Ereky Károly mérnök

Esztergomban született Ereky Károly (1878-1952) gépészmérnök, a „biotechnológia” fogalom megalkotója. Újszerű elképzeléseinek életrevalóságát bizonyítandó, Budapest határában megtervezte, majd 1912-ben felépítette korának legnagyobb, tízezer tonna sertésszár előállítására méretezett ipari sertéshizlaldóját. Robert Bud 1989-ben a Nature folyóiratban számolt be arról, hogy a biotechnológia szó atyja egy magyar szakember, aki 1919-ben Berlinben publikált könyvében (Biotechnologie) közölte erre vonatkozó nézeteit.

24. – ENSZ napja

1945-ben e napon San Francisco-ban ratifikálták az Egyesült Nemzetek Szervezetének (ENSZ – United Nations – UN) Alapokmányát. Az ENSZ célja a béke és a biztonság fenntartása, a nemzetek közötti baráti kapcsolatok fejlesztése, a magasabb életszínvonal és a társadalmi fejlődés elősegítése, az emberi jogok védelme érdekében. Információ: www.un.org

25. – 90 éves a Rádió székház

1925 végén indult meg a magyar rádió műsorának sugárzása, majd 1928-ban e napon avatták fel az intézmény mai székházát az akkori Sándor, a mai Bródy Sándor utcában. Helyet kapott akkor a Magyar Távirati Iroda (MTI) is, amely később önálló épületbe költözött.

29. – 125 éves az első felső-vezetékes villamos vasútvonal

Budapesten, 1893. október 29-én helyezték üzembe az első felső-vezetékes villamos vasútvonalat, a belvárosi végállomás és a Kőbánya-Liget tér (5,2 Km) között.

30. – 150 éve született Herrmann Miksa mérnök

Selmecebányán született Herrmann Miksa (1868-1944) gépészmérnök, műegyetemi tanár, a magyar gépészmérnök képzés nagy hatású tanára. A gépelemekről írt, 1924-ben megjelent tankönyve hézagpótló jelentőségű munka volt a magyar műszaki szakirodalomban. 1923-ban a Magyar Mérnök- és Építész-Egylet elnöke, 1924-től a Budapesti Mérnöki Kamara elnöke volt. 1926. október 15-től 1929. augusztus 31-ig kereskedelemügyi miniszteri feladatot vállalt a Bethlen-kormányban. Mint miniszter közúti hálózatunk korszerűsítését és az államvasutak villamosítását tekintette céljának. Ez utóbbi érdekében hozta létre a bánhidai centrálé megépítését biztosító Talbot-szerződést. Lemondása után visszatért a tanszékre és a Talbot Centrale elnök-igazgatója lett.

31. – Reformáció emléknepja

Luther Márton, az Elba-parti Wittenbergben 1517. október 31-én szögezte ki a vitatételeit. E momentumot tekintik a 16. századi Európában a katolikus egyház elleni harc köntösében jelentkező széleskörű, lényegében a hűbériség ellen irányuló társadalmi és ideológiai mozgalom kezdetének, melynek talaján keletkezett a protestantizmus.

Felhasznált irodalom:

- *Évfordulóink a műszaki és természettudományokban – MTESZ Tudomány- és Technikatörténeti Bizottsága sorozatának kötetei*

- *História – Tudósnaptár - Természettudósokhoz kapcsolódó évfordulók -*
<http://tudosnaptar.kfki.hu/historia/>

- *Mérnökök évfordulói 2018-ban – Magyar Mérnöki Kamara (www.mmk.hu) Történeti Bizottsága*

- *Nagy Ferenc szerk.: Magyar tudóslexikon A-tól Zs-ig – 1997. – BETTER – MTESZ – OMIKK*

- *Kenyeres Ágnes szerk.: Magyar Életrajzi Lexikon I-IV. – 1967-1990. – Akadémiai Kiadó*

- *Egyéb életrajzi és műszaki források*

Készítette: Sipos László József villamosmérnök, minőségügyi szakmérnök